

จากวันมาฆบูชาถึง วาเลนไทน์

..... ระบุที่ สาคริก

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมามีวันมาฆบูชาและตรงกับวันวาเลนไทน์ด้วย ทำให้หลายคนหยิบยกเอา
ขึ้นมาตั้งเป็นข้อสังเกตและนำไปสู่การวิจารณ์กันพอสมควร หลายคนมองว่าระหว่างวันแห่งพุทธศาสนากับวันแห่งความ
รักเป็นคนละเรื่องกัน และคิดไปว่าระหว่างสองทิศทางซึ่งตรงกันข้าม ด้านไหนจะมีอิทธิพลเหนือกว่า

ผมมี เรื่องที่จะนำมาเล่าสู่กันฟัง เมื่อไม่กี่ปีมานี้ตนเองถูกขอร้องให้เข้าไปเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ของนักศีก-
ษาหลักสูตรปริญญาโทของคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง **ความรักกับ
พุทธศาสนา** มีข้อนำสังเกตชวนให้เก็บมาคิดสิ่งหนึ่งคือ เมื่อกล่าวถึงหัวข้อวิทยานิพนธ์ครั้งใด ก็มักมีบางคนซึ่งอยู่ใน
วงการทั่วไปเกิดความสงสัยและปรารภว่า **พุทธศาสนาไปเกี่ยวข้องกับอะไรกับเรื่องความรัก** จากเหตุดังกล่าวพอคุยกัน
ไปได้สักหน่อย เรื่องก็ค่อย ๆ ปรากฏชัดออกมาว่า **ผู้ทศมึความเข้าใจประเด็นความรักเน้นไปที่ความรู้สึกทางเพศ**

ในเมื่อเรา เชื่อกันว่าคนไทยทั่วไปหรือส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ บางคนก็กล่าวว่า **เมืองไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา**
หากพื้นฐานสังคมไทยคือพุทธศาสนาจริง คนไทยส่วนใหญ่ก็คงไม่น่าจะเข้าใจเรื่องความรักโดยเน้นอยู่เพียงในด้าน
เพศเท่านั้น

หากเข้าใจสิ่งซึ่งพระพุทธองค์ทรงสอนไว้ได้ลึกซึ้ง เช่น **การพึ่งตนเอง** การถือสังขจะซึ่งควรมีการเน้นอย่าง
เด่นชัดอยู่กับสิ่งที่ปรากฏอยู่ในรากฐานตนเองก็น่าจะเข้าใจได้ถึงความหมายของความรัก รวมถึงความหมายของสิ่ง
ซึ่งมีการหยิบยกมากล่าวกันในยุคนี้คือ **สิทธิเสรีภาพ** รวมถึงความหมายของ **อุดมการณ์** ซึ่งควรมีอยู่ในจิตวิญญาณของ
แต่ละคนและถือเป็นฐานการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สะท้อนภาพชัดเจนนยิ่งขึ้น

ในเมื่อเรากล่าวกันว่า เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ และวันวาเลนไทน์ก็เป็นวันแห่งความรัก ถ้าเรามีความ-
เป็นชาวพุทธจริงน่าจะเป็นโอกาสนำเอาสิ่งนี้มาเน้นความสำคัญบนฐานพุทธศาสนาได้ แทนที่จะหยิบยกมาพูดกันโดย
มุ่งไปที่ เรื่องเพศ และเข้าใจด้วยภาพพจน์ว่าวันแห่งความรักเป็นคนละเรื่องกันกับวันแห่งพุทธศาสนา **สิ่งซึ่งปรากฏ
เป็นความจริงให้เห็นนี้เอง น่าจะสันนิษฐานได้ด้วยหลักการว่า เป็นเพราะรากฐานความเป็นไทยได้สูญเสียไปโดย
มีมลพิษ เข้าไปแทนที่วัฒนธรรมท้องถิ่นใช้หรือไม่**

ไม่ว่าใครจะเรียกว่าวันวาเลนไทน์หรือวันแห่งความรัก และไม่ว่าสิ่งนี้จะมาจากรากฐานเรา หรือนำมา
จากกระแสวัฒนธรรมของชาติอื่นภาษาอื่น หากเรารักษารากฐานท้องถิ่นของเราเองไว้ได้ย่อมนำมาปรับใช้โดยเห็น
เป็นโอกาสช่วยสร้างเสริมรากฐานเราเองให้แน่นยิ่งขึ้นได้ไม่ว่าอะไรจะมาจากที่ไหนและในรูป ลักษณะใด

หากมองหวนกลับไปสู่อุดมคติและมองที่วิถีการเปลี่ยนแปลงคงต้องยอมรับความจริงว่า **คนในค้ำดิอำนาจเหนือ
ชาดการสร้างปุมค้ำทานกระแสรอบงำจากภายนอก คงหล่อยให้มันเข้ามาทำลายรากฐานเราเองจนมาถึงช่วงซึ่ง
สังคมไทยกำลังทำลายตัวเองอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งค้ำดิกำลังทำลายจากค้ำดิทางค้ำมาเรื่อย ๆ จน
ในที่สุดก็คงไม่มีอะไรหลงเหลือให้เห็นถึงความเป็นไทยอีกต่อไป**

พุทธปรัชญาเป็นเรื่องราวที่ชี้ให้เห็นถึงความจริงของชีวิตและสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ร่วมกันและเปลี่ยนแปลง-
แปลงร่วมกันอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานธรรมชาติ และทุกชีวิตที่เกิดมาต่างก็มีความรักปรากฏอยู่ในรากฐาน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง **ความรักในเพื่อนมนุษย์ อย่างปราศจากการเลือกพรรคเลือกพวก ซึ่งถือเป็นความรักที่อยู่บนรากฐานที่อิสระ**
หากสิ่งดังกล่าวซึ่งปรากฏอยู่ในจิตวิญญาณมาแต่กำเนิดไม่ถูกทำลายไปโดยคนซึ่งชีวิตเกิดมาก่อน ไม่น่าจะนำไปใช้ประ-
โยชน์ด้วยการปฏิบัติในเรื่องใด บนพื้นฐานดังกล่าวย่อมช่วยส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยสมานที่แท้จริง

การเจริญสมานบนพื้นฐานการปฏิบัติในสิ่งซึ่งตนเองมีความรักและมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ย่อมนำไปสู่การรู้ธรรมในขั้น

ฐาน หากตระหนักได้ถึงประโยชน์อันพึงได้รับจากการใช้สิ่งซึ่งตนรักเป็นสื่อเชื่อมโยงถึงภาวะหลากหลายของเพื่อน-
มนุษย์ซึ่งตนเองจำเป็นต้องอยู่ร่วมด้วยแทนการหลีกเลี่ยง เพื่อใช้ปัญหาซึ่งจริง ๆ แล้วก็คือสังขารเป็นครูสอน และ
ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวอยู่ในตัว ย่อมทำตนเองไปสู่ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เมตตาสงสารก็ย่อมเกิดขึ้น
เป็นธรรมชาติ ซึ่งแน่นอนที่สุด หากคนในสังคมไทยมีวิถีชีวิตมุ่งสู่ทิศทางดังกล่าวกว้างขวางออกไป ย่อมช่วยสร้าง
สรรค์ความสุขบนรากฐานอันสงบให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

สังขารจึงชี้ไว้ชัดเจนว่า ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่คน แม้แต่วันมาฆบูชาและวันวาเลนไทน์ หากจะนำสู่
การสร้างสรรคร่วมกันได้คงต้องมองทั้งสองด้านให้ถึงเข้าถึงแก่นและเห็นว่า เป็นสิ่งอยู่บนรากฐานความหมายเดียวกัน
ซึ่งคงไม่เพียงมองเห็นโอกาสช่วยสังคมเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่าน่าจะช่วยตัวเองให้ชีวิตเข้าถึงความสุขที่เป็นของจริง
ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น.

14 กุมภาพันธ์ 2538

ส่ง Fax ให้ น.ส.พ. มลีน
16 ธันวาคม 14 ก.พ. 2538

ลลิตา มลีน
16 ธันวาคม 17 กุมภาพันธ์ 2538